

Nekaj o esperantu

Mario Vetric, Esperantsko društvo Maribor

Temelj tega, kar je postalo mednarodni jezik esperanto, je leta 1887 v Varšavi izdal dr. Ludvik Lazar Zamenhof – brošuro »Lingvo Internacia« pod psevdonomimom »D-ro Esperanto«, kar pomeni »Doktor Upajoči«. To je pozneje postalo ime jezika. Zamisel mednarodnega planskega jezika, ki nima za cilj nadomestiti narodne jezike, temveč služiti kot dodaten, drugi jezik za vse, ni bila nova, vendar je Zamenhof videl, da se mora tak jezik razvijati s kolektivno rabo in je zato omejil svoj začetni predlog na minimalno slovnico in majhen besednjak.

Danes je esperanto polno razvit jezik, ki ga govori po celem svetu razširjena govorna skupnost in ki ima popolna jezikovna izrazna sredstva. Mnoge Zamenhofove zamisli so napovedovale zamisli utemeljitelja sodobnega jezikoslovja strukturalista Ferdinanda de Saussura (čigar brat René je bil esperantist).

V sedanji digitalni dobi je dobil esperanto ponoven zagon s pomočjo spleta. V našem času se klasične oblike delovanja – v klubih, društvih, državnih zvezah – umikajo sodobnim oblikam delovanja, ki potekajo predvsem po svetovnem medmrežju. Tako je esperantska Vikipedija ena najbolj živih in obsežnih. Microsoft je esperantski črkopis že davno uvrstil v svoj nabor znakov, kakršnega uporablja vsak sodoben računalnik. Google je esperanto uvrstil med 64 jezikov, med katerimi je možno avtomatično prevajanje preprostejših besedil. Če vtipkamo v iskalnem sistemu Google besedo „Esperanto“, dobimo danes že blizu sto milijonov zadetkov, kar dovolj očitno zavrača pomislek, da bi bil esperanto

jezik, ki ga „nihče ne govori“.

Prihaja do pobud zunaj esperantskega gibanja, kakor je to partnerstvo med nemškim mestom Herzberg am Harz in poljskim mestom Gora, ki sodelujeta s pomočjo skupne uporabe esperanta, Herzberg am Harz pa se je sploh preimenoval v „Herzberg – Esperantostadt“ (esperantsko mesto). Prihodnost bo pokazala, ali se bo vzor takih partnerstev razširil po Evropi in svetu, s čimer bi Zamenhofov mednarodni jezik dobil novega zagona.

Mogoče ideja tudi za župana Maribora mogoče Gradca v Avstriji, saj obe mesti povezuje ista oseba, dr. Henrik Haas (ustanovitelj Esperantskega društva v Mariboru, leta 1910), ki se je ob koncu 19. stoletja kot pravnik iz Gradca preselil v Maribor in sem zanesel seme esperantskega gibanja, katerega dediči smo danes mi. V Mariboru se namreč ni zavzemal samo za mednarodni jezik, ampak, kar je za esperantiste značilno, tudi za enakopravnost slovenskega jezika v sodstvu tedaj še obstoječe avstrijske monarhije, v kateri smo živeli tudi Slovenci.